

Το ΕΔΑΔ διέταξε την Κυπριακή Δημοκρατία να πληρώσει σε παραπονούμενη 40 χιλιάδες ευρώ

Δικαίωση εκ μητρογονίας πρόσφυγα

Υπήρξε παραβίαση του άρθρου 14, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου 1, καθώς και παραβίαση του άρθρου 13 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΤΟΥ **ΜΑΡΙΟΥ ΑΔΑΜΟΥ**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σε απόφασή του που ανακοινώθηκε την Τρίτη, διέταξε την Κυπριακή Δημοκρατία να πληρώσει στην παραπονούμενη εκ μητρογονίας πρόσφυγα Μαρία Βρούντου συνολικά σχεδόν σαράντα χιλιάδες ευρώ, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της. Η κ. Βρούντου γεννήθηκε το 1980 και είχε αρχικά αποταθεί στις κυπριακές Αρχές για προσφυγική ταυτότητα το 2003, λόγω της μητέρας της, πρόσφυγα από τη Σκυλλούρα. Η κ. Βρούντου προσέφυγε στο ΕΔΑΔ, αφού είχε αποτύχει προσφυγή της στο Ανώτατο Δικαστήριο το 2006, το οποίο έκρινε ότι δεν είχε τη δικαιοδοσία να επεκτείνει το πρόγραμμα των προσφυγικών ταυτοτήτων για να καλύψει τα παιδιά εκτοπισμένων γυναικών. Η κ. Βρούντου κατήγγειλε στο ΕΔΑΔ την άρνηση των κυπριακών Αρχών να της δώσουν προσφυγική ταυτότητα, ισχυριζόμενη ότι αυτό είχε ως αποτέλεσμα να της αρνηθούν σειρά δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης οικιστικής βοήθειας. Ισχυρίστηκε, επίσης, ότι η άρνηση των Αρχών να της δώσουν προσφυγική ταυτότητα στη βάση του ότι ήταν το παιδί εκτοπισμένης γυναίκας αντί για άνδρα, αποτελούσε διάκριση λόγω φύλου και ότι καμία Αρχή στην Κύπρο, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων, δεν είχε εξετάσει τη βάση της καταγγελίας της. Το ΕΔΑΔ έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 14, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου 1, καθώς και παραβίαση του άρθρου 13 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σημειώνεται, πάντως, πως ενώπιον του ΕΔΑΔ εκκρεμούν ακόμη 50 παρόμοιες υποθέσεις.

Η σημασία της απόφασης

Σχολιάζοντας την απόφαση του ΕΔΑΔ ο δικηγόρος της παραπονούμενης, Χριστόφορος Χριστοφί, τόνισε πως αυτή αποδεικνύει ότι ο κάθε πολίτης έχει τη δυνατότητα στο τέλος να δικαιωθεί, εκφράζοντας την άποψη ότι, με βάση την απόφαση, το κράτος πρέπει να εξετάσει την πιθανότητα αποζημίωσης σε άτομα που θα ήταν δικαιούχοι εάν δεν υπήρχε η δυσμενής μεταχείριση. Όπως είπε στο ΚΥΠΕ ο κ. Χριστοφί, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της αιτήτριας Μαρίας Βρούντου σε δύο σημεία. Πρώτον, στο δικαίωμα ίσης μεταχείρισης, αφού υπήρχε διαφορετική μεταχείριση βάσει φύλου. Δεύτερον, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής και αποτελεσματικής θεραπείας. Ερωτηθείς τι αλλάζει στην πράξη ακριβώς για τους εκ μητρογονίας πρόσφυγες μετά την απόφαση αυτή, ο κ. Χριστοφί είπε ότι το ΕΔΑΔ εντόπισε παραβίαση του δικαιώματος σε ίση μεταχείριση της Βρούντου όταν αυτή αιτήθηκε προσφυγικής ταυτότητας το 2003 και πρόσθεσε ότι «άρα όλα τα παιδιά εκ μητρογονίας προσφύγων που ήταν στη ίδια θέση θεωρητικά και ηθικά δικαιούνται θεραπείας». Κληθείς δε να πει κατά πόσον θεωρεί ότι η απόφαση του ΕΔΑΔ ήρθε ετεροχρονισμένα, καθώς το κράτος αναγνώρισε ήδη τους εκ μητρογονίας, ο κ. Χριστοφί απάντησε



ΣΤΟ ΕΔΑΔ εκκρεμούν άλλες πενήντα, παρόμοιας φύσεως, υποθέσεις.

αρνητικά. Σε ερώτηση ποια ήταν η συμβολή της Κίνησης Προσφύγων και Εκτοπισμένων Μανάδων στην υπόθεση αυτή, ο κ. Χριστοφί είπε ότι ήταν πολύ σημαντική και ευχαρίστησε ιδιαίτερα την Πρόεδρο της Κίνησης, Μαρκέλλα Τσιάκκα, με την οποία «είχα πολύ στενή συνεργασία κατά το στάδιο ετοιμασίας των γραπτών παρατηρήσεων και βοήθησε τα μέγιστα την υπόθεση με την παροχή στοιχείων, πληροφοριών, εγγράφων, θέσεων και απόψεων».

Η Κίνηση Προσφύγων

Σε ανακοίνωσή της, εξάλλου, η Κίνηση Προσφύγων και Εκτοπισμένων Μανάδων τονίζει πως «ο επίμονος αγώνας που ξεκινήσαμε το 2005 και ο οποίος επεκτάθηκε μέσα από την Εκτελεστική, Νομοθετική και Δικαστική εξουσία πήρε την τελική του μορφή με αυτήν την απόφαση και έπεται συνέχεια. Και επειδή πριν από 10 χρόνια που ξεκινούσαμε η διεκδίκηση/δικαίωσή μας, για πολλούς, φάνταζε ουτοπία, πεισώσαμε και εντείναμε τον αγώνα μας με αποφασιστικότητα, γιατί πιστέψαμε σε αυτό που διεκδικούσαμε. Καλούσαμε την Κυπριακή Δημοκρατία να τιμήσει την Αρχή της Ισότητας και να αναγνωρίσει την προσφυγική ιδιότητα και στους εκ μητρογονίας πρόσφυγες, τίποτα λιγότερο και τίποτα περισσότερο. Η προσφυγική ιδιότητα δόθηκε το 2013, “μισοδότην”, όπου η προσφυγική ταυτότητα καλύπτει μόνον τα στεγαστικά προγράμματα (τα οποία έχουν μνημονιοποιηθεί από την Τρόικα!) χωρίς το πολιτικό δικαίωμα, δηλαδή να εγγράφονται στους εκλογικούς

καταλόγους της κατεχόμενης επαρχίας καταγωγής τους! Ζούμε στο πετσί μας για 41 χρόνια την κατοχή, την προσφυγιά και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μας από την Τουρκία. Ζούμε, όμως, παράλληλα και την εγκληματική αμέλεια όλων των κυβερνήσεων από το 1974 στο να αντιληφθούν και να κατανοήσουν το λάθος τους και να αναγνωρίσουν την ιδιότητα του πρόσφυγα στα παιδιά μας», αναφέρει η Κίνηση, δεσμευόμενη να συνεχίσει τη δράση και τον αγώνα της.

Ικανοποίηση Επιτρόπου Διοικήσεως

Σε μίαν άλλη εξέλιξη, η Επίτροπος Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Ελίσα Σαββίδου με ανακοίνωσή της χαιρετίζει την απόφαση του ΕΔΑΔ. Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση, σύμφωνα με την απόφαση, η άρνηση των κυπριακών αρμοδίων Αρχών να παραχωρήσουν «προσφυγική ταυτότητα» σε γυναίκα, η μητέρα της οποίας είναι πρόσφυγας -σύμφωνα με τα κριτήρια που ίσχυαν κατά τη λήψη της διοικητικής απόφασης-, αποτελεί διάκριση λόγω φύλου και συνεπώς παράβαση της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων. «Η Επίτροπος Διοικήσεως -όπως άλλωστε και το ΕΔΑΔ- σημειώνει τις διορθωτικές νομοθετικές τροπολογίες που έγιναν το 2013, στη βάση των οποίων παιδιά εκτοπισμένων γυναικών, και όχι μόνο ανδρών, έχουν, από τον χρόνο ισχύος της σχετικής τροποποίησης, πρόσβαση στην ιδιότητα του πρόσφυγα και σε συγκεκριμένα ωφελήματα», προστίθεται. Αναφέρεται ακόμη ότι, σε κάθε περίπτωση, η από-

φαση του ΕΔΑΔ επιβεβαιώνει και ενισχύει τις θέσεις που η Επίτροπος έχει, από το 2006, διατυπώσει, αναφορικά με την ανάγκη εναρμόνισης της διαδικασίας απόκτησης της προσφυγικής ιδιότητας με τις αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων.

Αναμένει ενημέρωση το Υπουργείο Εσωτερικών

Πάντως, σε σχέση με το θέμα το Υπουργείο Εσωτερικών αναμένει πλήρη ενημέρωση από τη Νομική Υπηρεσία σε ό,τι αφορά τις επιμέρους παραμέτρους και τις όποιες άλλες νομικές συνέπειες της απόφασης του ΕΔΑΔ σχετικά με την προσφυγή της εκ μητρογονίας πρόσφυγα Μαρίας Βρούντου. Ανακοίνωση του Υπουργείου Εσωτερικών αναφέρει ότι, «με πρωτοβουλία του Υπουργού Εσωτερικών Σωκράτη Χάσικου και από την πρώτη στιγμή της ανάληψης των καθηκόντων του, αυτή η Κυβέρνηση, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 19/6/2013, αναγνώρισε για πρώτη φορά το δικαίωμα στους εκ μητρογονίας πρόσφυγες για πλήρη εξίσωση τους με τους εκ πατρογονίας, σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή τους στα εκάστοτε ισχύοντα στεγαστικά σχέδια που απευθύνονται στους εκτοπισθέντες, καταργώντας με αυτόν τον τρόπο τη διάκριση ανάμεσα στους εκτοπισθέντες που υπήρξε από το 1974. Σε ό,τι αφορά τις επιμέρους παραμέτρους αλλά και τις όποιες άλλες νομικές συνέπειες της απόφασης του ΕΔΑΔ, το ΥΠΕΣ αναμένει πλήρη ενημέρωση από τη Νομική Υπηρεσία», καταλήγει η ανακοίνωση.

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ
στον κόσμο των εκ μητρογονίας προσφύγων από την απόφαση

Στο περιθώριο πολιτικές σκοπιμότητες

ΠΑ το θέμα αντιδράσεις υπήρξαν και από κόμματα. Ειδικότερα, ο ευρωβουλευτής του ΔΗΣΥ Λευτέρης Χριστοφόρου με ανακοίνωσή του χαιρετίζει την απόφαση και εκφράζει την ικανοποίησή του, σημειώνοντας πως «εμείς δεν περιμέναμε την απόφαση του ΕΔΑΔ για να αναγνωρίσουμε και να σπηρίσουμε το δίκαιο της υπόθεσης των εκ μητρογονίας προσφύγων, αφού εδώ και αρκετά χρόνια επιμέναμε

για την πλήρη αναγνώριση των δικαιωμάτων των εκ μητρογονίας προσφύγων. (...) Οφείλουμε να τονίσουμε ότι η διαχρονική αδικία που υπέστησαν, με τη δυσμενή διάκριση σε βάρος τους οι εκ μητρογονίας πρόσφυγες, δεν αποκαταστάθηκε πλήρως. Έστω και σήμερα η Πολιτεία οφείλει να μελετήσει και να επεξεργασθεί τρόπους σταδιακής αποκατάστασής τους, αφού ουσιαστικά υπήρξαν θύματα μίας

διαχρονικά άδικης και καταχρηστικής πολιτικής από το ίδιο το κυπριακό κράτος», προσθέτει ο κ. Χριστοφόρου. Ο Πρόεδρος των Οικολόγων Γιώργος Πεردίκης σε δηλώσεις του, αφού χαιρέτισε την απόφαση του ΕΔΑΔ, υπέδειξε πως «πρέπει να τεθούν στο περιθώριο προσωπικές ατζέντες, κομματικά συμφέροντα και πολιτικές σκοπιμότητες. Είναι θέμα σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων».